

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

від 28 серпня 2026 року

Здобувач ступеня доктора філософії Липей Іван Михайлович, 1985 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2011 році Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», медичний факультет за спеціальністю (спеціальностями) Фармація, диплом спеціаліста, кваліфікація — провізор, працює завідувачем аптеки №2 в Товаристві з обмеженою відповідальністю «УжФАРМ», м. Ужгород, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Біологія» зі спеціальності 091 Біологія.

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 61.051.279 ID 16028 утворена наказом Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» МОН України, м. Ужгород з метою присудження ступеня доктора філософії від «30» червня 2026 року № 399/01-04, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради	Кривцова Марина Валеріївна, доктор біологічних наук, професор, завідувачка кафедри клініко-лабораторної та морфофункціональної діагностики Навчально-наукового інституту стоматології та лабораторної медицини ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
Рецензентів	Сірчак Єлизавета Степанівна, доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб медичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Коваль Галина Миколаївна, доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри мікробіології, вірусології та епідеміології з курсом інфекційних хвороб медичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
Офіційних опонентів	Пилипенко Дар'я Михайлівна, доктор філософії, доцентка кафедри біотехнології, молекулярної біології та водних біоресурсів Державного

	біотехнологічного університету МОН України. Чоп'як Валентина Володимирівна, доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри клінічної імунології та алергології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.
--	--

На засіданні «28» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 09 «Біологія» Липею Івану Михайловичу на підставі публічного захисту дисертації «Мікробіомні біомаркери посттравматичного стресового розладу та фармабіотичні підходи до його корекції» за спеціальністю 091 «Біологія».

Дисертацію виконано у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», м. Ужгород.

Науковий керівник Бойко Надія Володимирівна, доктор біологічних наук, професор, завідувачка кафедри медико-біологічних дисциплін Навчально-наукового інституту стоматології та лабораторної медицини ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису обсягом 180 сторінок, що містить вступ, три розділи (з підрозділами), аналіз та узагальнення результатів дослідження, висновки, список використаних джерел (198 найменувань) та додатки; ілюстрована 11 таблицями та 4 рисунками. За змістом, обсягом та оформленням дисертація відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами). Зокрема, дисертаційна робота присвячена актуальній та важливій науковій проблемі — виявлення біомаркерів посттравматичного стресового розладу та фармабіотичні підходи до його корекції. У результаті проведених досліджень розширено уявлення про патологічні механізми ПТСР через вісь «мікробіота-кишечник-мозок», внаслідок комплексної оцінки мікробіологічних, біохімічних та імунологічних факторів. Отримані результати створюють наукове підґрунтя для діагностики супутніх станів, таких як дисбіоз, зниження імунітету, що розвиваються у пацієнтів з ПТСР і можуть призводити до погіршення рівня життя та стану здоров'я, а також обґрунтування та вибору персоналізованої стратегії їх корекції.

Здобувач має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 наукових статей (у тому числі 2 — у виданнях, що індексуються

наукометричною базою Scopus, 3 — у періодичних фахових виданнях України) та 5 праць апробаційного характеру (тези доповідей на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях), що відповідає вимогам пунктів 8, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії :

1. Boyko, N.V., Korol, N.I., Pallah, O.V., Lypei, I.M., & Yusko, L.S. (2025). Molecular docking of GAD to gut pathogen targets: new prospects for probiotic therapy in post-traumatic stress disorder. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 16(4), e25166.
2. Lypei, I.M., & Boyko, N.V. (2025). Pharmacological aspects of biological drugs for posttraumatic stress disorder. *Biotechnologia Acta*, 18(6), 5-12.
3. Pallah, O., Lypei, I., Burmei, S., Yusko, L., & Boyko, N. (2025). Interaction between gut microbiota and antibiotic resistance in patients with PTSD: data from a cohort study. *Wiadomości Lekarskie Medical Advances*, 78(11), 2343-2351.
4. Липей, І.М., & Бойко, Н.В. (2025). Фармакодинамічні та фармакокінетичні реакції у застосуванні новітніх біопрепаратів (пробіотиків). *Intermedical Journal*, 3, 96-101.
5. Lypey, I.M., Yusko, L.S., & Boyko, N.V. (2024). Innovative microbial-based therapies for post-traumatic stress disorder. *Biotechnologia Acta*, 17(5), 14-23.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Голова разової спеціалізованої вченої ради Кривцова М.В, доктор біологічних наук, професор, завідувачка кафедри клініко-лабораторної та морфофункціональної діагностики навчально-наукового інституту стоматології та лабораторної медицини ДВНЗ «Ужгородський національний університет», висловила наступні зауваження, які, за її словами, не впливають на загальну якість дослідження, не зменшують його теоретичної та практичної значущості, наукової новизни та обґрунтованості сформульованих висновків. Поставлені запитання: чи можливо на основі отриманих вами даних розробити методологію профілакування дисбактеріозу кишечника в умовах ризику; чи буде відрізнитись корекція дисбіотичних станів при домінуванні певної таксономічної групи мікроорганізмів.

Рецензент Сірчак Є.С. доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб медичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», зазначила, що в тексті наявні окремі граматичні та стилістичні неточності, а також формулювання, що

потребують більш коректного викладу; спостерігається надмірна інформаційна насиченість табличного та графічного матеріалу, що певною мірою ускладнює його інтерпретацію; у представленому тексті дисертації відсутня наскрізна нумерація сторінок. Поставлені запитання: яка практична цінність наукового дослідження; чи проводились дослідження *in vitro* лише із зазначеними в роботі штамами *Lactobacillus* та *Lacticaseibacillus*, чи використовувались також інші пробіотичні штами (*Bifidobacterium infantis* 35624, *Bifidobacterium bifidum* MIMBb75 та інші).

Рецензент Коваль Г. М. доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри мікробіології, вірусології та епідеміології з курсом інфекційних хвороб медичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», зазначила такі зауваження: у деяких таблицях доцільно було б чіткіше зазначити рівні статистичної значущості; робота містить незначну кількість стилістичних і редакційних неточностей; список використаних джерел доцільно привести у відповідність до вимог ДСТУ 8302:2015; латинські назви мікроорганізмів (зокрема *Lactobacillus* spp. та *Bifidobacterium* spp.) подано без курсивного написання; у тексті дисертації відсутня нумерація сторінок. Поставлені запитання: які саме зміни складу кишкового мікробіому є найбільш інформативними мікробіомними біомаркерами ПТСР і чим обґрунтований їх вибір; які механізми взаємодії «кишківник — мозок» відіграють ключову роль у формуванні та підтримці симптомів ПТСР; у чому полягають переваги фармабіотичних підходів порівняно з традиційною фармакотерапією ПТСР та які обмеження їх клінічного застосування є найбільш суттєвими.

Офіційний опонент Пилипенко Д.М. доктор філософії, доцентка кафедри біотехнології, молекулярної біології та водних біоресурсів Державного біотехнологічного університету МОН України, висловила зауваження щодо: необхідності уточнення даних про *Staphylococcus* spp. з огляду на те, що антибіотикотерапія була критерієм виключення при формуванні груп; наявних розбіжностей між таблицями 3.1, 3.3 та розділом 3.6.2 щодо виявлення *Klebsiella* spp.; неповноти наведення результатів чутливості до антибіотиків у групі без ПТСР (табл. 3.3–3.4); надто загальних формулювань характеристики мікробних біомаркерів у табл. 3.7; відсутності пояснення щодо виявлення грибкових маркерів при використаному наборі для секвенування; неясного походження ізолятів *Candida* spp., використаних у тесті антагоністичної активності (табл. 3.8); некоректності формулювання щодо роду *Lactobacillus* на с. 91; невідповідності між заявленим у висновках дослідженням фармакокінетичних аспектів та фактично представленими результатами. Поставлені запитання: тлумачення терміна «новітні препарати»; обґрунтування вибору лактобактерій та концентрацій штамів у тесті антагоністичної активності *in vitro*; пояснення зниження частки

Lactobacillus spp. у контрольній групі (табл. 3.1); підстави висновку про синергічну дію *L. plantarum* A та *L. rhamnosus* S25 (с. 91–92, табл. 3.9).

Офіційний опонент Чоп'як В.В. доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри клінічної імунології та алергології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, висловила зауваження щодо: відсутності обґрунтування вибору обмеженої панелі маркерів (CD4+CD25+CD127low) для ідентифікації Т-регуляторних клітин без визначення FoxP3; обмеженості цитокінового профілю дослідження лише рівнем IL-6 без включення TNF- α , IL-1 β , IL-10, TGF- β ; відсутності чіткої диференціації субпопуляцій лімфоцитів, на яких визначалася експресія PD-1, PD-L1, TIM-3 та Fas/FasL; відсутності кореляційного аналізу між мікробіомними та імунологічними показниками; відсутності оцінки функціональної активності Т-регуляторних клітин; недостатньої усталеності терміна «новітні біопрепарати». Поставлені запитання: механізм зниження індексу CD4/CD8 у пацієнтів із ПТСР (пряма дія катехоламінів і кортизолу, опосередкований вплив мікробіоти чи поєднання обох механізмів); пояснення суттєвих змін субпопуляцій лімфоцитів за однакового рівня CD3+ в обох групах; чи створює виявлена імунна дизрегуляція ризик розвитку автоімунних захворювань.

Здобувач надав вичерпні відповіді на всі поставлені запитання.

Зауваження мають рекомендаційний характер і не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Липею Івану Михайловичу ступінь доктора філософії з галузі знань 09 «Біологія» за спеціальністю 091 «Біологія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Марина КРИВЦОВА